

Danny Brukx
Tessa Termorshuizen
Josien Lodewick
Eline Luyten

Onderzoeksverantwoording LAKS-monitor 2024

ResearchNed

LAKS
monitor
hét tevredenheidsonderzoek
onder scholieren

Juni 2024

Onderzoeksverantwoording LAKS-monitor 2024

Danny Brukx, Tessa Termorshuizen, Josien Lodewick en Eline Luyten
2024

© 2024 ResearchNed Nijmegen in opdracht van het Landelijk Actie Komitee Scholieren

Alle rechten voorbehouden. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding. ResearchNed werkt conform de kwaliteitsnormen NEN-EN-ISO 9001:2015 voor kwaliteitsmanagementsystemen en procedures uit kwaliteitshandboek NEN-ISO 20252:2012 voor markt-, opinie- en maatschappelijk onderzoek.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Deskundigenpanel	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Vragenlijst	4
3	Veldwerk	5
4	Respons	7
4.1	Respons	7
4.2	Dataopschoning	7
4.3	Analyse van de non-respons	9
4.4	Weging	10
5	Cluster- en afzonderlijke vragen	12
6	Rapportages met resultaten	15
6.1	Instellingsbestanden en -rapportages	15
6.2	Online rapportage	15
6.3	Landelijk rapport	16
6.4	Gebruik data door derden	16
7	Vragen aan deskundigenpanel	17
	Bijlage 1: Vragenlijst LAKS-monitor 2024	18
	Bijlage 2: Netto respons per school LAKS-monitor 2024	25
	Bijlage 3: Overzicht opgenomen figuren en tabellen	28
	Bijlage 4: Gebruikte afkortingen	29

1 Inleiding

1.1 Inleiding

Om zicht te hebben op de ervaringen en de meningen van scholieren in het voortgezet onderwijs van Nederland heeft het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) als hun belangenbehartiger een manier gevonden om hier op relatief grote schaal informatie over te vergaren. Middels de zogeheten LAKS-monitor onderzoekt deze organisatie, gesubsidieerd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, hoe tevreden middelbare scholieren zijn ten aanzien van bijvoorbeeld lessen, docenten en voorzieningen op school. Leerlingen geven via een digitale enquête aan hoe tevreden ze zijn over diverse thema's die voor hen en voor scholen van belang zijn. De resultaten dienen als input voor verbetering op scholen, en (mede) als basis voor de standpunten die het LAKS behartigt.

In het schooljaar 2009-2010 vond de eerste meting van deze tweejaarlijkse peiling plaats. Na de editie van 2021-2022 is besloten om de frequentie te verhogen naar een afname gedurende iedere jaargang. Zodoende heeft onderzoeksbureau ResearchNed uit Nijmegen zich tijdens schooljaar 2023-2024 voor de negende keer ingezet om dit onderzoek uit te voeren. Deelnemende scholen dienden er ook ditmaal zelf voor te zorgen dat hun scholieren de online enquête invulden. Het vervolg van dit document benutten we om de gehele cyclus van de LAKS-monitor te beschrijven, hoe de dataverwerking is gegaan en welke besluiten hierbij genomen zijn.

1.2 Deskundigenpanel

Zoals in elk van de voorgaande meetjaren laten het LAKS en de onderzoekers van ResearchNed zich door enkele specialisten op het gebied van methodologische en statistische kennis uitgebreid adviseren over de gang van zaken binnen het onderzoek. Voor de LAKS-monitor 2024 hebben dr. Anja Boevé (Wageningen University & Research), dr. Marieke van Gerner-Haas (Rijksuniversiteit Groningen) en drs. Edwin Buijs (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen) kritisch gekeken naar onder andere de opschoning van de responsdata en de representativiteit van de onderzoeksresultaten.

1.3 Leeswijzer

Dit rapport bevat allereerst informatie over de aan scholieren gestelde vragen. Daarna bespreken we achtereenvolgens de enquêteperiode en het verwerken van de verzamelde antwoorden. Aansluitend behandelen we de indeling van afzonderlijke vragen naar overkoepelende thema's. Vervolgens komen het rapporteren over de onderzoeksuitkomsten en het ontsluiten van data aan bod. Tot slot reageren de leden van het deskundigenpanel nog op enkele specifieke kwesties en bovendien krijgen zij de ruimte om eventuele andere opmerkingen over het verantwoord uitvoeren van de LAKS-monitor nu en in de toekomst te kunnen plaatsen.

2 Vragenlijst

De Inspectie van het Onderwijs (IvhO) hanteert de zorgplicht sociale veiligheid. Een onderdeel daarvan is dat scholen ieder jaar moeten monitoren of de scholieren zich veilig voelen op school. Hiervoor gelden wettelijke eisen en om aan die voorwaarden te voldoen wordt gebruikgemaakt van de zogenaamde ‘Vensters-vragenlijst’ voor vo-leerlingen. Daarmee meet je als school naast sociale veiligheid¹ ook de algemene tevredenheid.²

Door opname van het volledige Vensters-blok vormt de LAKS-monitor een geschikt instrument voor scholen om gehoor te kunnen geven aan de IvhO-verplichting. Omdat het LAKS ervoor heeft gekozen om op sommige punten extra verdieping en in andere gevallen aanvullende onderwerpen toe te voegen aan hun enquête, biedt gratis deelname aan dit onderzoek scholen en scholieren de mogelijkheid nog meer inzicht te krijgen in hoe tevreden leerlingen zijn over diverse aspecten op hun school.

Ten opzichte van 2022-2023 zijn in 2023-2024 zowel de Vensters-vragen als het LAKS-gedeelte ongewijzigd gebleven. Voor de trendvergelijkingen tussen deze twee onderzoeksjaren zijn daarom geen verdere aandachtspunten te vermelden. De volledige vragenlijst is te vinden in bijlage 1.

¹ https://encyclopedie.vensters.nl/indicator_vo/9d437efc-fb61-4b14-8534-1086710e97df/Sfeer_en_veiligheid

² https://encyclopedie.vensters.nl/indicator_vo/7bd4650c-e506-4027-8010-9bb0ee3d3ed1/Tevredenheid_leerlingen

3 Veldwerk

Verschillende aanbieders van de Vensters-vragenlijst, waaronder het LAKS, bieden de mogelijkheid om de bijbehorende resultaten door te leveren aan Vensters voor Verantwoording, met als doel deze te tonen op de vergelijkingswebsite Scholen op de kaart.³ Met enkele van die externe aanbieders werkt het LAKS op hun beurt weer samen, zodat het extra blok met LAKS-vragen ook voor scholen die gewend zijn aan de afname via dat instrument beschikbaar is. In het kader van de LAKS-monitor 2024 is door middel van een dergelijk traject data gegenereerd door Kwaliteitscholen en de Sectorraad Praktijkonderwijs.

Het werven van scholen voor deelname aan de LAKS-monitor en het promoten van het onderzoek was in handen van het LAKS. Opname via Scholen op de kaart is uitsluitend toegestaan wanneer een enquête ten vroegste op 1 november en uiterlijk op 30 april van dat schooljaar werd ingevuld. Voor de LAKS-monitor 2024 is deze periode in acht genomen en op die manier konden scholieren vanaf 1 november 2023 tot en met 30 april 2024 responderen.

Om scholen te kunnen informeren over de voortgang van het onderzoek is het per definitie wenselijk dat zij zich bij het LAKS aanmelden voor deelname aan de LAKS-monitor, ook wanneer de enquête via een externe aanbieder wordt afgenomen. Deze aanmeldperiode liep van 18 september 2023 tot en met 12 april 2024. Na

Ethische verantwoording

Als de contactpersoon voor de LAKS-monitor de eerste keer inlogt via de portal, wordt gevraagd om enkele toestemmingen en verklaringen. Allereerst wordt (al dan niet) toestemming gevraagd voor doorlevering van resultaten aan Vensters voor Verantwoording en een akkoord daarvoor van het bestuur. Vervolgens verklaart de contactpersoon dat de school ouders van scholieren actief informeert over de bevraging over sociale veiligheid middels de LAKS-monitor 2024. Deze werkwijze wordt ook (vooraf) gecommuniceerd via de docentenhandleiding.

registratie voor deelname ontving een schoolvestiging gebruikersnaam en wachtwoord om in te kunnen loggen binnen een besloten deel van de informatiepagina voor scholen.⁴ Als gebruiker van die omgeving is het mogelijk om contactgegevens te wijzigen en door te geven via welke aanbieder de afname van de LAKS-monitor wordt gerealiseerd. Bij afname via het LAKS dient men dit gedeelte van het platform eveneens te benutten om klassen aan te melden. Dat kan zowel direct daar per afzonderlijke klas als in bulk door het toesturen van een Excel-overzicht dat voldoet aan bepaalde criteria. Het was vo-scholen, net als in het verleden, eveneens toegestaan om – tegen beperkte kosten – eigen vragen toe te voegen aan de LAKS-monitor 2024. Een restrictie met betrekking tot de hierbij

te kiezen antwoordschalen zorgde ervoor dat deze aanvullingen in voldoende mate aansloten bij de rest van de enquête. Leerlingen van de scholen die voor dit deeltraject hebben gekozen, zagen de schoolspecifieke vijfpuntschalen na afloop van de basisvragenlijst (tussen vraag 56 en 57; zie bijlage 1) op hun scherm verschijnen.

Na het bevestigen van alle benodigde klaskenmerken, verscheen direct op de webpagina een overzicht met daarin per klas de toegangscodes waarmee de LAKS-monitor ingevuld kon worden. Door op de daarvoor bestemde knop te klikken, werd deze informatie integraal doorgestuurd naar het mailadres van de ingelogde contactpersoon. Het werken met klaswachtwoorden in plaats van leerlinggebonden inlogcodes is organisatorisch gezien een stuk minder belastend voor de betrokken medewerkers van scholen, bijvoorbeeld vanwege de distributie ervan. De verzamelde antwoorden van leerlingen konden met behulp van de ingevoerde klaswachtwoorden te allen tijde verrijkt worden met de kenmerken die hier door de school aan verbonden zijn. Aan de hand van de op die manier gekoppelde vestigingsinformatie werden

³ <https://scholenopdekaart.nl>

⁴ <https://portal.laks-monitor.nl>

nadien verschillende schoolgegevens aan de LAKS-monitordata toegekend. Deze openbare onderwijsdata zijn op de website van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) gepubliceerd en bevatten zoal locatiecode, leerlingaantal en denominatie.⁵

In schooljaar 2023-2024 werd de LAKS-monitor, overeenkomstig de eerdere edities, volledig digitaal aangeboden en afgenomen. Scholieren vulden de vragenlijst in principe klassikaal en onder het toezicht

Ethische verantwoording

Bij de start van de vragenlijst worden scholieren erop gewezen dat ze door het invullen van de vragenlijst toestemming geven aan het LAKS om hun antwoorden anoniem te verwerken en naar de school en leerlingenraad te sturen.

oog van een docent in. De LAKS-vragenlijst is geoptimaliseerd voor draagbare apparaten ('mobile first'). Om die reden hoeft een school de les waarin het invullen van de enquête centraal staat niet per se in een computerlokaal te organiseren, omdat scholieren ook een (eigen) smartphone, tablet of laptop kunnen gebruiken.

⁵ Peildatum 1 oktober 2023, voorlopige gegevens.

4 Respons

4.1 Respons

In totaal zijn scholieren aan 110 (unieke) vestigingen, van 74 (unieke) scholen, begonnen met het invullen van de LAKS-monitor 2024 (LAKS: 66 & 38; Kwaliteitscholen: 26 & 19; Sectorraad Praktijkonderwijs: 18 & 18). Door één school is de afname voor verscheidene groepen scholieren bij verschillende aanbieders georganiseerd (en daarom telt 38 + 19 + 18 niet op tot 74). De totalen van 110 en 74 leveren respectievelijk een landelijke dekking van acht en twaalf procent op. Op locatieniveau houdt dit een stijging van één procentpunt ten opzichte van de LAKS-monitor 2023 in. Net als bij laatstgenoemde meting is de respons van Bonairiaanse scholieren, onder andere vanwege het verschil in organisatiestructuur ten opzichte van het onderwijs in Nederland, niet meegenomen binnen deze tellingen en alle andere landelijke cijfers gebaseerd op de LAKS-monitor 2024.

Iets minder dan 54.000 scholieren zijn vertegenwoordigd in de ruwe datasets van de LAKS-monitor 2024. Het gaat om zes procent van het landelijke aantal vo-leerlingen. Vanuit de deelnemende vestigingen gezien, ligt de totale respons op 45 procent. Na het opschonen van de data, verder uitgewerkt in paragraaf 4.2, komt de netto respons landelijk uit op vijf procent en binnen de deelnemende vestigingen op 41 procent.

In bijlage 2 zijn de bruikbare respons en het aantal aangemelde scholieren per deelnemende schoollocatie te vinden. Voor twee vestigingen geldt dat zij niet in de DUO-bestanden met bekostigde scholen zijn opgenomen. Verder is te zien dat sommige scholen meer scholieren hebben aangemeld dan er in de populatiedata vertegenwoordigd zijn. Omdat er is gewerkt met één wachtwoord per klas, is niet te herleiden welke scholieren wel en niet vooraf bij de beoogde respons van de school hoorden.

4.2 Dataopschoning

Vanwege het gebruik van klaswachtwoorden is het bij de afname via het LAKS niet mogelijk om de enquête weg te klikken en later, na opnieuw inloggen, weer op hetzelfde punt van de vragenlijst verder te gaan met invullen. Zodoende kan het voorkomen dat verschillende records in de data aan dezelfde scholier toebehoren. Omdat de inhoudelijke LAKS-vragen allemaal meer aan het einde van de vragenlijst gepositioneerd zijn, is ervoor gekozen om voor elke aanbieder alleen enquêtes mee te nemen die in elk geval tot en met vraag 56 (zie bijlage 1) zijn beantwoord.

Vo-scholieren die de LAKS-monitor 2024 invulden, deden hier gemiddeld ruim negen minuten en meestal ongeveer zeven minuten over. Afhankelijk van de routing wordt iedereen geacht minimaal vijftig vragen te lezen en in te vullen. Om dat geconcentreerd en weloverwogen te kunnen doen, zou men minstens vijf minuten de tijd moeten nemen. Enquêteresultaten die in minder dan vijf minuten tot stand zijn gekomen, worden daarom als onbetrouwbaar gekwalificeerd; deze laten we buiten beschouwing.

Naar aanleiding van input die het deskundigenpanel tijdens eerdere overleggen met betrekking tot de LAKS-monitor heeft gegeven zijn er bij de editie van 2024 geen records meer verwijderd wanneer vragen bestaande uit vijfpuntsschalen (vrijwel) uitsluitend met dezelfde antwoordoptie zijn beantwoord. Door het toepassen van de ondergrens op invultijd is voldoende gerechtvaardigd dat vaak of zelfs altijd hetzelfde antwoord kan betekenen dat iemand dit niet uit gemakzucht heeft gedaan, maar de enquête serieus heeft ingevuld en voldoende heeft nagedacht over het selecteren van een responscategorie per getoonde pagina.

Tabel 1: Dataopschoning

	Weggelaten	(Overgebleven) respons	Deelnemende scholen	Landelijk
Populatie leerlingen			118.659	928.140
Bruto respons		53.781	45%	6%
Vragenlijst (niet) geheel ingevuld	2.898	50.883	43%	5%
Voldoende invultijd (minimaal 5 minuten)	2.711	48.172	41%	5%
<i>Hiermee uiteindelijk een netto respons van:</i>				
Aantal leerlingen		48.172		928.140
Aantal vestigingen		110		1.443
Aantal scholen		74		640

Bron: ResearchNed; LAKS-monitor 2024

In Tabel 1 is de transitie van bruto (53.781) naar netto respons (48.172) te zien. De respondenten die vanwege onvoldoende invultijd zijn verwijderd wijken significant af van de overige groep, gekeken naar de gemiddelden per clusterscore op de schaalvraag en het rapportcijfer.¹ De snelle invullers hebben over het algemeen negatiever geantwoord dan degenen die minimaal vijf minuten met het invullen bezig zijn geweest. Tabel 2 geeft het effect van de dataopschoning voor de LAKS-monitor 2024 per subgroep weer. Hierbij gaan we vanuit de enquêtedata wat gedetailleerder in op de gevolgen van dataopschoning. De kolom 'Totaal' betreft geen optelling van de kolommen ervoor, want scholieren kunnen tegelijkertijd voor beide opschoningscriteria in aanmerking komen. In totaal is 10,4 procent van de records vanwege de genoemde dataopschoningsstappen verwijderd. In 2023 was dit 9,3 procent. Er zijn dit jaar dus wat meer respondenten afgevallen dan in 2023, terwijl de criteria zijn versoepeld. Het grootste verschil zit bij de groep die te kort over de vragenlijst heeft gedaan.

¹ Voor de groep die buiten de netto respons is gelaten op basis van te snelle invultijd hebben we geen weegfactor berekend en daarom betreft dit een volledig ongewogen vergelijking.

Tabel 2: Dataopschoningstappen LAKS-monitor per subgroep (meerdere selectiemaatregelen per respondent mogelijk)

	Niet volledig ingevuld	Invultijd te kort	Totaal
<i>Leerjaar</i>			
1	4,0%	1,0%	4,9%
2	3,9%	3,6%	7,5%
3	3,4%	5,9%	9,2%
4	4,1%	8,6%	12,8%
5	4,7%	9,0%	13,7%
6	7,2%	11,2%	18,4%
<i>Schoolsoort</i>			
Praktijkonderwijs	0,9%	4,8%	5,7%
Brugjaar (combinatie vmbo/havo en havo/vwo)	4,0%	0,9%	4,9%
Vmbo brugjaar (leerjaar 1-2 vmbo, leerweg nog niet gekozen)	5,2%	1,7%	6,9%
Vmbo basis	5,2%	3,5%	8,6%
Vmbo kader	4,1%	4,0%	8,1%
Vmbo gemengd	4,4%	3,2%	7,5%
Vmbo theoretisch	4,0%	4,7%	8,7%
Havo	3,7%	7,0%	10,8%
Vwo (atheneum)	3,7%	7,2%	10,9%
Vwo (gymnasium)	3,7%	6,1%	9,7%
<i>Geslacht</i>			
Man	4,2%	5,7%	10,0%
Vrouw	3,7%	4,3%	7,9%
Anders	7,1%	9,0%	16,1%
Dat wil ik niet zeggen	9,7%	9,4%	19,1%
<i>Afname</i>			
LAKS	8,0%	2,8%	10,8%
Kwaliteitscholen	0,0%	10,4%	10,4%
Sectorraad Praktijkonderwijs	0,0%	4,4%	4,4%
<i>Totaal</i>			
Totaal	5,4%	5,0%	10,4%

Bron: ResearchNed; LAKS-monitor 2024

4.3 Analyse van de non-respons

Vervolgens bekijken we de aanwezigheid van verschillende schooltypen binnen zowel de populatie als de respons. Mede vanwege het grote aantal aanbieders van vergelijkbare vragenlijsten voor scholieren in het voortgezet onderwijs is de respons van de LAKS-monitor 2024, afgezet tegen de totale landelijke populatie, relatief laag. Afgaande op de verdeling van verschillende schooltypen voor scholen die niet gerepresenteerd worden binnen dit onderzoek en degenen die wel deel hebben genomen, kan aan de hand van Tabel 3 vastgesteld worden dat er geen significante afwijkingen tussen beide deelpopulaties (respons en non-respons) zijn aangetroffen. Dat maakt dat in de LAKS-monitor 2024 scholen van bepaalde samenstellingen niet onder- of oververtegenwoordigd zijn.

Tabel 3: Verdeling vo-vestigingen naar schoolcategorie binnen populatie, non-respons en respons, LAKS-monitor 2024 (geeft over- of ondervertegenwoordiging aan van de respons; kolompercentages)

	Populatie		Non-respons		Respons	
	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Categoriaal pro	9,6%	139	9,1%	122	15,7%	17
Categoriaal vmbo	2,3%	33	2,2%	29	3,7%	4
Categoriaal havo	0,3%	5	0,4%	5	0,0%	0
Categoriaal vwo	0,2%	3	0,2%	3	0,0%	0
Scholengemeenschap pro/vmbo	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
Scholengemeenschap vmbo/havo	0,1%	1	0,1%	1	0,0%	0
Scholengemeenschap vmbo/vwo	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
Scholengemeenschap havo/vwo	0,8%	12	0,8%	11	0,9%	1
Brede scholengemeenschap	86,6%	1.250	87,2%	1.164	79,6%	86
Totaal	100,0%	1.443	100,0%	1.335	100,0%	108

Bron: ResearchNed; LAKS-monitor 2024 en DUO Open onderwijsdata 2023-2024 (voorlopig). De verschillen tussen non-respons en respons ($p < 0,01$; Pearson Chi-Square, Asymptotic Significance (2-sided)) zijn niet significant. Analyse is exclusief de vavo-aanbieders.

4.4 Weging

Voor de weging kijken we naar enkele variabelen die vanuit de LAKS-monitor vergeleken kunnen worden met populatiedata. Bij de uitsplitsingen geldt soms dat deze in de LAKS-monitor anders/breder uitgevraagd zijn, maar zijn samengevoegd/ingedikt om (zo goed mogelijk) aan te sluiten bij de landelijke cijfers. Los van het responspercentage op landelijk niveau, zijn de verdelingen naar achtergrondvariabelen (opleidingsjaar, onderwijstype en sekse) significant anders binnen de LAKS-monitor 2024 dan in de Nederlandse populatie van middelbare scholieren (zie Tabel 4). Tabel 5 maakt daarnaast duidelijk dat enkele van deze scholierkenmerken samenhangen met het rapportcijfer dat zij hun school toekennen.

Tabel 4: Verdeling respons en populatie binnen LAKS-monitor 2024 naar leerjaar, schoolsoort, geslacht

		Respons		Populatie		Significantie
		%	N	%	N	
Leerjaar	1	25,8%	12.446	22,4%	207.813	**
	2	22,4%	10.805	20,9%	193.957	
	3	22,0%	10.576	20,9%	193.886	
	4	19,2%	9.261	21,4%	198.749	
	5	8,1%	3.915	10,2%	95.009	
	6	2,4%	1.169	4,2%	38.726	
Schoolsoort	Brugklas	9,8%	4.742	43,1%	399.648	**
	Praktijkonderwijs	5,2%	2.481	3,1%	28.802	
	Vmbo	40,6%	19.569	20,5%	190.592	
	Havo	22,6%	10.876	16,5%	153.586	
	Vwo*	21,8%	10.504	16,8%	155.512	
Geslacht *	Man	48,7%	22.836	50,4%	467.830	**
	Vrouw	51,3%	24.088	49,6%	460.310	

Bron: ResearchNed; LAKS-monitor 2024 en DUO Open onderwijsdata 2023-2024 (voorlopig);

** significant bij $p < 0,01$ (Pearson Chi-Square, Asymptotic Significance (2-sided)) (Chi-Square leerjaar: 962,80; schoolsoort: 23.056,98; Geslacht: 54,04)).

* In de populatiebestanden vallen atheneum en gymnasium onder vwo.

* Deze analyse is exclusief de scholieren die 'anders' en 'wil ik niet zeggen' aankruisten, omdat de (openbare) DUO-registraties (nog) uitsluitend verdelingen naar mannen en vrouwen bevatten.

Tabel 5: Rapportcijfer school LAKS-monitor 2024 naar leerjaar, schoolsoort, geslacht

		Ongewogen		Gewogen	
		Gem.	N	Gem.	N
Leerjaar	1	7,2	12.446 **	7,2	10.832 **
	2	6,5	10.805	6,5	10.124
	3	6,2	10.576	6,2	9.950
	4	6,2	9.261	6,2	10.319
	5	6,4	3.915	6,4	4.934
	6	6,6	1.169	6,6	2.012
Schoolsoort	Brugklas	7,0	4.742 **	7,0	4.490 **
	Praktijkonderwijs	6,9	2.481	6,9	1.552
	Vmbo	6,4	19.569	6,3	18.587
	Havo	6,4	10.876	6,3	11.718
	Vwo	6,8	10.504	6,7	11.825
Geslacht	Man	6,6	22.836	6,5	23.628
	Vrouw	6,6	24.088	6,6	23.296

Bron: ResearchNed; LAKS-monitor 2024; ** significant bij $p < 0.01$ (Analysis of Variance (ANOVA); Between Groups).

Om gebaseerd op de responsdata van de LAKS-monitor 2024 een zo goed mogelijk landelijk beeld te kunnen schetsen, zijn de onderzoeksbestanden voorzien van een weegfactor. Deze is berekend met een post-stratificatiemodel. Hierbij is gekozen om de eerste twee leerjaren als schoolsoort samen te voegen, aangezien schoolsoorten in deze leerjaren bij veel scholen gecombineerd worden als gemengde brugklas. Weegfactoren met een waarde hoger dan 3 (in 119 gevallen, 0,2%) en lager dan 0,3 (kwam niet voor) zijn in het eerste geval gecorrigeerd naar waarde 3 en zouden in het laatste geval bijgesteld worden naar 0,3.

5 Cluster- en afzonderlijke vragen

Vanwege de nagenoeg gelijk gebleven vragenlijst voor de LAKS-monitor in 2022, 2023 en 2024 is er in de metingen na die van 2021-2022 geen aanleiding geweest om de clusterindeling van dit onderzoek te veranderen. De afzonderlijke vragen in de LAKS-monitor zijn aan de hand van inhoudelijke overwegingen thematisch ingedeeld. Of de binnen deze thema's gegroepeerde vragen samen tot een statistische schaal mogen worden omgevormd, is vastgesteld middels zowel factoranalyses als betrouwbaarheidsanalyses. Deze zijn puur uitgevoerd om de verwachte samenhang tussen de reeds ingedeelde variabelen te toetsen en niet zozeer om vragen te kunnen schrappen of minder onderzoeksresultaten te hoeven laten zien. De geconstrueerde clusterscores kunnen bij een eerste verkenning van de data een signaalfunctie hebben. Wanneer bepaalde uitkomsten op dit niveau opvallen, kan naar aanleiding daarvan naar de onderliggende vraagscores gekeken worden om uit te vinden door welke elementen dit veroorzaakt is.

In Tabel 6 staan de resultaten van de clusteringsanalyses voor de LAKS-monitor 2024. Hier is net als in voorgaande jaren gekozen voor een principale factoranalyse, met name om aan te sluiten bij de werkwijze die al vele metingen wordt gehanteerd. Vragen die niet op een verantwoorde manier in een schaal opgenomen kunnen worden, zijn apart opgesomd in de tekst. De tabel bevat per schaalitem de communaliteit, factorlading en 'alpha if item deleted'. Met een waarde tussen de nul en de één verschaft een communaliteit informatie over de proportie van de variantie die door de factor wordt bepaald. Onder andere op advies van de deskundigen die eerder betrokken zijn geweest bij de uitvoering van de LAKS-monitor is hierbij 0,3 als minimale eis gesteld. Een factorlading heeft betrekking op de correlatie tussen de verschillende items en de beoogde schaal. Met waarden vanaf 0,4 kan hiermee een statistische fit gegarandeerd worden. De Cronbach's alpha is een maat die de betrouwbaarheid weergeeft en ligt daarvoor idealiter op of boven de 0,7.

De clusterscores in de LAKS-monitor zijn als volgt samengesteld: een gemiddelde score op een vijfpuntsschaal voor het clustergemiddelde en een percentage positief en negatief berekend door het aantal positieve dan wel negatieve gescoorde items te relateren aan het totale aantal items in een cluster. Scores van zes (n.v.t.) worden niet gesubstitueerd en in zulke situaties zijn de clusters berekend over het aantal items minus die met een dergelijk antwoord, waarbij het minimum aantal vraagscores om tot een themascore te geraken altijd twee is.

Tabel 6: Communaliteiten, factorladingen en Cronbach's alpha LAKS-monitor 2024 (PCA⁶)

Cluster	Communaliteit	Factor-lading	Alpha if item deleted
<i>Lessen en toetsen</i>			
▪ Ben je tevreden over wat je leert op school?	0,57	0,75	0,67
▪ Doe je verschillende dingen in een les?	0,34	0,58	0,72
▪ Is dat wat je leert op school nuttig voor als je van school af gaat?	0,54	0,74	0,68
▪ Vertellen je leraren je duidelijk hoe je een opdracht of toets hebt gemaakt?	0,38	0,61	0,71
▪ Sluiten de toetsen aan op wat je hebt geleerd in de lessen?	0,44	0,66	0,70
▪ Worden verschillende vakken op elkaar afgestemd?	0,35	0,59	0,72
(Cronbach's alpha = 0,74)			
<i>Begeleiding</i>			
▪ Helpt de school je met het kiezen van een volgende studie of werk?	0,42	0,65	0,74
▪ Ben je tevreden over je mentor?	0,38	0,62	0,75
▪ Krijg je hulp als je problemen hebt met leren?	0,63	0,79	0,68
▪ Helpt de school je goed als je persoonlijke problemen hebt?	0,59	0,77	0,69
▪ Helpt de school jou, naast het begrijpen van de lesstof, ook met andere vaardigheden?	0,54	0,74	0,71
(Cronbach's alpha = 0,76)			
<i>ICT-gebruik in de klas (correlatie: 0,47)</i>			
▪ Werken computers, laptops of tablets goed op je school?			
▪ Ben je tevreden met het gebruik van computers of digibord in de les?			
<i>Docenten</i>			
▪ Helpen leraren je om je best te doen op school?	0,62	0,78	0,78
▪ Letten je leraren op wat je goed en niet zo goed kunt?	0,52	0,72	0,80
▪ Kunnen je leraren goed uitleggen?	0,58	0,76	0,79
▪ Gaan leraren goed met je om?	0,60	0,77	0,78
▪ Hebben leraren genoeg tijd voor je?	0,60	0,78	0,78
(Cronbach's alpha = 0,82)			
<i>Faciliteiten en voorzieningen op school</i>			
▪ Ben je tevreden over de extra activiteiten buiten de les?	0,37	0,61	0,69
▪ Vertelt de school leerlingen de belangrijke dingen die op school gebeuren?	0,42	0,65	0,68
▪ Zijn de regels op je school duidelijk?	0,47	0,69	0,67
▪ Heb je op school toegang tot boeken, computers of andere lesmaterialen om je schoolwerk goed te kunnen doen?	0,35	0,59	0,69
▪ Ben je tevreden over de plek(ken) op school waar je rustig kunt leren?	0,49	0,70	0,66
▪ Ben je tevreden over de plek(ken) waar je pauze kunt houden?	0,42	0,65	0,68
(Cronbach's alpha = 0,72)			
<i>Sfeer en veiligheid</i>			
▪ Ben je tevreden over de sfeer op je school?	0,67	0,82	0,72
▪ Vind je het leuk om met andere leerlingen van je school om te gaan?	0,47	0,69	0,77
▪ Heb je het naar je zin op school?	0,60	0,77	0,74
▪ Voel je je veilig op school?	0,57	0,75	0,75
▪ Ben je tevreden met wat je school doet tegen pesten?	0,45	0,67	0,78
(Cronbach's alpha = 0,79)			

Bron: ResearchNed; LAKS-monitor 2024

⁶ Specificaties: missing = listwise (default); method = correlation (default); Extraction Method: Principal Component Analysis.

Niet alle scores uit de LAKS-monitor van 2024 konden binnen een schaal worden geplaatst. Het betreft de antwoorden op de volgende categorische en oordeelvragen:

- Helpt je school je bij het zoeken naar een stage?
- Ben je tevreden over de begeleiding die je hebt gehad bij het kiezen van jouw profiel/vakkenpakket?
- Ben je tevreden over de voorbereiding op de eindexamens?
- Bespreken leraren wel eens het nieuws in de lessen?
- Leer je op jouw stage dingen die handig zijn voor werken?
- Heb je op school extra hulp nodig bij één of meer van de volgende beperkingen, ziektes of aandoeningen (dit noemen we een ondersteuningsbehoefte)?
- Ben je tevreden over de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw ondersteuningsbehoefte?
- Kun je extra vakken of activiteiten volgen als je dat wilt?
- Doet de school iets met de mening of ideeën van leerlingen?
- Wordt er op school aan je gevraagd wat je van de lessen vindt?
- Is voor jou duidelijk waar of naar wie je toe moet als je een klacht hebt?
- Is er een leerlingenraad op jouw school?
- Ben je tevreden met wat je school doet tegen pesten?
- Ben je de afgelopen 3 maanden gepest op school?
- Ben je de afgelopen 3 maanden online gepest door leerlingen van school?
- Hebben leerlingen van je school je de afgelopen 3 maanden expres lichamelijk pijn gedaan?
- Hebben leerlingen van je school je de afgelopen 3 maanden gediscrimineerd?
- Ervaar je wel eens stress door school?
- Wat voor rapportcijfer geef je jouw school?
- Wil je nog iets tegen jouw school zeggen?

6 Rapportages met resultaten

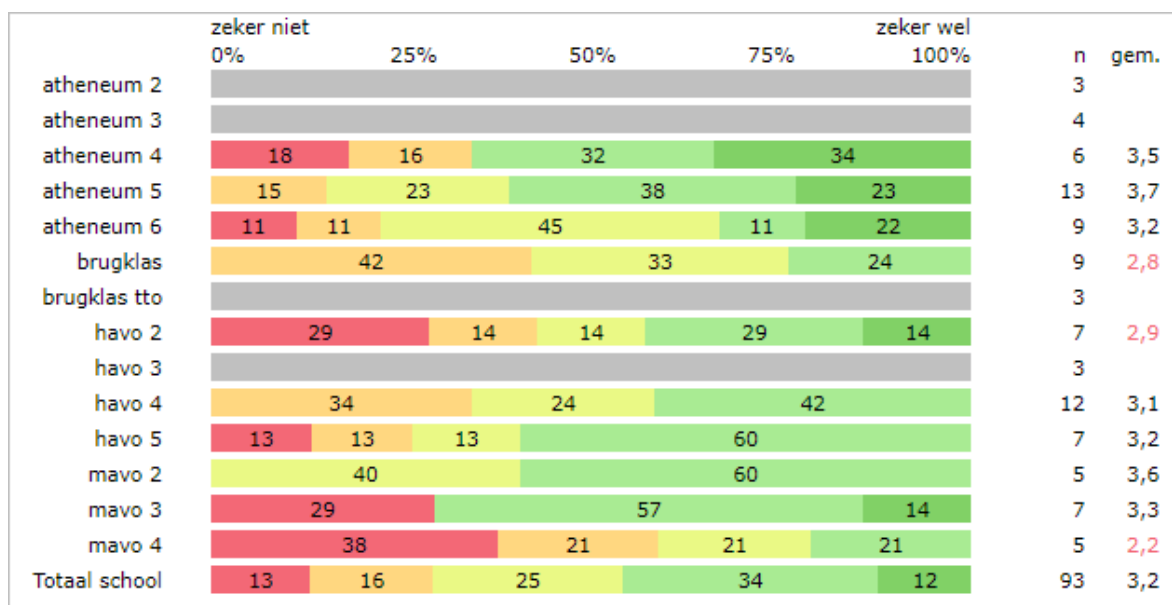
6.1 Instellingsbestanden en -rapportages

Middelbare scholen krijgen in juni, voordat de landelijke cijfers gepubliceerd zijn, staafdiagrammen (zie Figuur 1) met de uitkomsten van de LAKS-monitor voor hun eigen scholieren gepresenteerd⁷. Deze zijn gedifferentieerd naar niveau, leerjaar, geslacht en klas en kunnen ook steeds afgezet worden tegen het totaal van de school. Binnen dergelijke rapportages zijn enkel scores te zien van groepen die bestaan uit vijf of meer scholieren. In een later stadium volgen ter vergelijking nog de figuren met de landelijke resultaten. Daarnaast is het voor deze scholen zonder meer toegestaan om de leerlingdata van de eigen vestiging(en) te gebruiken (in SPSS en Excel). Beide bestanden bevatten de weegfactor die ResearchNed ook gebruikt. In het Excelbestand is een uitleg over de toepassing hiervan opgenomen, evenals een codeboek. Daarnaast stuurt het LAKS elke locatie die deel heeft genomen aan het onderzoek een factsheet, waarmee in één oogopslag de belangrijkste schoolresultaten op inzichtelijk gemaakt zijn.

Ethische verantwoording

Bij geen enkele rapportage zijn er uitkomsten zichtbaar indien deze gebaseerd zijn op de antwoorden van minder dan vijf scholieren en scholen ontvangen een waarschuwing aangaande het interpreteren van resultaten afkomstig van kleine groepen respondenten.

Figuur 1: Voorbeeld van grafische rapportage LAKS-monitor

6.2 Online rapportage

Het is van belang om de vo-leerlingen die het LAKS vertegenwoordigt op een eenvoudige manier online toegang te verschaffen tot de onderzoeksuitslagen en deze tevens in een voor hen begrijpelijke vorm aan te bieden. Voor de resultaten van de LAKS-monitor 2024 gebeurt dit door de Staat van Creatie in samenwerking met Netsupport.⁸

⁷ Uitgezonderd scholen die hebben deelgenomen via de Sectorraad Praktijkonderwijs, omdat daar bij de Vensters-vragen vier in plaats van vijf antwoordcategorieën te kiezen zijn en de bijbehorende data - onder andere vanwege de onvergelykbaarheid met de rest - niet worden gedeeld met ResearchNed.

⁸ <https://resultaten.laks-monitor.nl>

Deze tool toont op elke pagina vooraf door ResearchNed geaggregeerde vraag- of clusterscores, welke vergeleken kunnen worden met het landelijk totaal, eerdere metingen - indien aanwezig - of andere scholen. Er zijn tevens uitsplitsingen naar onderwijsniveau en leerjaar te kiezen. Bij deze informatiebron is de minimale respons voor het opnemen van resultaten vastgesteld op vijftien, mede omdat hier sprake is van een meer openbare manier van publiceren. Op de website wordt een disclaimer toegevoegd dat bij kleine aantallen de resultaten van een groep minder betrouwbaar zijn.

6.3 Landelijk rapport

Om een breder publiek te kunnen bedienen, wordt voor de LAKS-monitor een rapport gedrukt (uiteindelijk ook digitaal beschikbaar gesteld), waarin de landelijke resultaten worden besproken en – mits mogelijk – vergeleken met eerdere edities. Daarnaast gaat het LAKS in op bevindingen uit het onderzoek die van belang zijn voor het beleid dat het voert. Er wordt eveneens uitgezocht in hoeverre bepaalde achtergrondkenmerken samenhang vertonen met de verschillende tevredenheidsoordelen. De statistische uitleg hiervan is niet interessant voor het overgrote deel van de doelgroep, dus die komt niet uitgebreid aan bod in dit type rapportage.

6.4 Gebruik data door derden

In overleg met het deskundigenpanel van de JOB-monitor⁹, waarbij dit eerder al het geval was, is in 2020 besloten om voortaan ook de resultaten van de LAKS-monitor beschikbaar te stellen op het online archiveringsysteem EASY van DANS¹⁰. Als voorwaarde voor het gebruik van de data stelt het LAKS dat het doel waarvoor de data gebruikt worden, in overeenstemming moet zijn met het doel waarvoor de data verzameld zijn: het meten en verbeteren van tevredenheid onder scholieren in het voortgezet onderwijs. Na het indienen van een verzoek tot gebruik van de data, checkt het LAKS of aan die voorwaarde voor gebruik wordt voldaan.

Indien men de gegevens uit de LAKS-monitor verwerkt in rapporten, dienen hiervan ook kopieën aan het LAKS overhandigd te worden.

⁹ De Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs is een vereniging die opkomt voor de rechten en belangen van alle mbo-studenten in Nederland; valt onder hetzelfde bestuur als het LAKS

¹⁰ DANS is een instituut van KNAW en NWO en staat voor Data Archiving and Networked Services, zie <https://dans.knaw.nl/nl>

7 Vragen aan deskundigenpanel

Aan het eind van deze beschouwing resteren nog enkele gerichte vragen aan de experts uit het deskundigenpanel en deze luiden als volgt:

- (1) De doelgroep scholieren in het voortgezet onderwijs is naar alle waarschijnlijkheid het beste te mobiliseren tot het invullen van een digitale enquête via klassikale afname, zoals al jaren op grote schaal gebeurt bij het uitzetten van de LAKS-monitor door scholen. In welke mate acht u het van belang voor de waarde van de resultaten dat respondenten - bijvoorbeeld door de aanwezigheid van (onderwijzend) personeel en/of klasgenoten - zich mogelijkgerwijs geremd voelen om daadwerkelijk anoniem en vrijuit hun mening te kunnen geven?

Het deskundigenpanel geeft aan dat hier in de literatuur weinig over te vinden is. Men denkt dat het risico klein is, maar het kan ook aan de context liggen: een docent moet bijvoorbeeld niet gaan rondlopen en controleren tijdens het invullen, en leerlingen zouden niet moeten overleggen. Klassikale afname heeft natuurlijk veel voordelen; belangrijk is wel dat er duidelijke instructies zijn voor de begeleidende docenten. Ook wat betreft hoe zij zich moeten opstellen in de klas tijdens de afname. Om te controleren kan overwogen worden om aan het einde van de vragenlijst één of meerdere checkvragen toe te voegen (In de trant van: Voelde je je veilig tijdens het invullen? Had je last van andere leerlingen?).

- (2) Voor de openbare onderwijsdata van DUO geldt tegenwoordig het volgende: “Bestanden die na 1 november 2023 worden geplaatst zijn statistisch beveiligd. Dit is gedaan om te voldoen aan de AVG. Alle cellen met kleine aantallen (1, 2, 3, of 4) zijn vervangen door ‘<5’. Dit kan gevolgen hebben voor het gebruik ervan.”. Gebaseerd op de situatie ten tijde van de LAKS-monitor 2023 was het gemiddelde van de groepen die door dusdanige aantallen vertegenwoordigd waren binnen de selectie voor de vergelijkbare brondata ongeveer “2”. Met dat getal is “<5” telkens vervangen om de bewuste subgroepen niet volledig buiten beschouwing te laten, ook niet bij het samenstellen van geaggregeerde populatiecijfers. In hoeverre ondersteunt u de op dit vlak gekozen aanpak?

Het deskundigenpanel geeft aan dat bij het kiezen van een vervangende waarde, het belangrijk is om te kijken naar de standaarddeviatie. Op deze manier zou je een onderschatting kunnen krijgen. Hoe belangrijk dit is, hangt ook af van hoe groot het percentage leerlingen is dat in zo'n kleine groep valt.

- (3) Er zijn scholieren voor wie het prettig zou zijn wanneer zij de vragen van de LAKS-monitor in het Engels, Arabisch of een andere niet-Nederlandse taal kunnen beantwoorden. Dit is al een bespreekpunt van het LAKS met Vensters voor Verantwoording, zodat voor alle aanbieders eventueel dezelfde vertaalde varianten van de vragenlijst in omloop zullen zijn. Heeft u nog goede raad bij het ingaan van zulks een traject, teneinde de verzamelde gegevens zo vergelijkbaar mogelijk te houden?

Het deskundigenpanel geeft aan dat het vertalen van surveyvragen naar een andere taal een secuur proces is. Zeker omdat er ook andere culturele aspecten meespelen, die ook verbonden zijn aan de taal. Er zijn hierover veel bronnen beschikbaar, bijvoorbeeld <https://www.pewresearch.org/decoded/2022/04/22/how-we-translate-survey-questions-to-be-fielded-around-the-world/> en <https://www.europeansocialsurvey.org/methodology/ess-methodology/translation/translation-assessment>: beide spreken van de TRAPD method. Als je de vragenlijst wil vertalen is het belangrijk om dat ook echt goed te doen.

Bijlage 1: Vragenlijst LAKS-monitor 2024

De leerlingenraad, het LAKS en jouw school willen graag weten hoe jij denkt over jouw onderwijs. Door deze vragenlijst in te vullen geef je toestemming aan het LAKS om jouw antwoorden anoniem te verwerken en naar je school & leerlingenraad te sturen. Niemand kan zien welke antwoorden van jou zijn.

1. Ik ben een:
 - Man
 - Vrouw
 - Anders
 - Dat wil ik niet zeggen
2. In welk leerjaar zit je?
 - 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
3. Welke onderwijssoort volg je?
 - Praktijkonderwijs
 - Brugjaar (combinatieklassen vmbo/havo en havo/vwo)
 - Vmbo brugjaar (leerjaar 1 of 2 van vmbo, maar leerweg nog niet gekozen)
 - Vmbo basis
 - Vmbo kader
 - Vmbo gemengd
 - Vmbo theoretisch
 - Havo
 - Vwo (atheneum)
 - Vwo (gymnasium)
4. Welk profiel heb je gekozen? [Alleen voor vmbo theoretisch leerjaar 3 of 4]
 - Techniek
 - Zorg en welzijn
 - Economie
 - Groen / Landbouw
 - Ik heb (nog) geen profiel gekozen
 - Anders
5. Welk profiel heb je gekozen? [Alleen voor vmbo basis, kader of gemengd leerjaar 3 of 4]
 - Dienstverlening en producten
 - Zorg en welzijn
 - Groen
 - Economie en ondernemen
 - Produceren, installeren en energie
 - Bouwen, wonen en interieur
 - Horeca, bakkerij en recreatie
 - Mobiliteit en transport
 - Media, vormgeving en ICT
 - Maritiem en Techniek
 - Ik doe twee profielen tegelijk
 - Ik heb nog geen profiel gekozen
 - Anders
6. Welk eerste profiel heb je gekozen? [Alleen voor vmbo basis, kader of gemengd leerjaar 3 of 4 EN twee profielen tegelijk]
 - Dienstverlening en producten
 - Zorg en welzijn
 - Groen
 - Economie en ondernemen
 - Produceren, installeren en energie
 - Bouwen, wonen en interieur
 - Horeca, bakkerij en recreatie
 - Mobiliteit en transport
 - Media, vormgeving en ICT
 - Maritiem en Techniek

7. Welk tweede profiel heb je gekozen? [Alleen voor vmbo basis, kader of gemengd leerjaar 3 of 4 EN twee profielen tegelijk]
- Dienstverlening en producten
 - Zorg en welzijn
 - Groen
 - Economie en ondernemen
 - Produceren, installeren en energie
 - Bouwen, wonen en interieur
 - Horeca, bakkerij en recreatie
 - Mobiliteit en transport
 - Media, vormgeving en ICT
 - Maritiem en Techniek
8. Welk profiel heb je gekozen? [Alleen voor havo of vwo leerjaar 4 of hoger]
- Cultuur en Maatschappij
 - Economie en Maatschappij
 - Natuur en Gezondheid
 - Natuur en Techniek
 - Economie en Maatschappij / Cultuur en Maatschappij
 - Natuur en Techniek / Natuur en Gezondheid
 - Natuur en Techniek / Economie en Maatschappij
 - Natuur en Gezondheid / Economie en Maatschappij
 - Natuur en Techniek / Cultuur en Maatschappij
 - Natuur en Gezondheid / Cultuur en Maatschappij
 - Ik heb nog geen profiel gekozen
9. Helpen leraren je om je best te doen op school?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
10. Letten je leraren op wat je goed en niet zo goed kunt?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
11. Ben je tevreden over wat je leert op school?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
12. Doe je verschillende dingen in een les?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
13. Werken computers, laptops of tablets goed op je school?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
 - Niet van toepassing
14. Ben je tevreden met het gebruik van computers of digibord in de les?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
 - Niet van toepassing

15. Bespreken leraren wel eens het nieuws in de lessen? *(Bijvoorbeeld dingen uit het (jeugd)journaal, een nieuwswebsite of uit de krant)*
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
16. Is dat wat je leert op school nuttig voor als je van school af gaat?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
17. Ben je tevreden over de extra activiteiten buiten de les? *(Bijvoorbeeld schoolreisje, sportdag of bezoek aan museum)*
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
 - Niet van toepassing
18. Helpt de school je met het kiezen van een volgende studie of werk?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
 - Niet van toepassing
19. Kunnen je leraren goed uitleggen?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
20. Ben je tevreden over je mentor?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
21. Krijg je hulp als je problemen hebt met leren?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
 - Niet van toepassing
22. Vertellen je leraren je duidelijk hoe je een opdracht of toets hebt gemaakt?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
23. Vertelt de school leerlingen de belangrijke dingen die op school gebeuren? *(Bijvoorbeeld nieuws over activiteiten, regels of lesuitval)*
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel

24. Doet de school iets met de mening of ideeën van leerlingen? *(Bijvoorbeeld via een leerlingenraad kunnen leerlingen inspraak hebben)*
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
25. Ben je tevreden over de sfeer op je school?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
26. Vind je het leuk om met andere leerlingen van je school om te gaan?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
27. Heb je het naar je zin op school?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
28. Voel je je veilig op school?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
29. Zijn de regels op je school duidelijk?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
30. Helpt de school je goed als je persoonlijke problemen hebt? *(Bijvoorbeeld gezondheidsproblemen, problemen thuis, ruzies)*
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
 - Niet van toepassing
31. Ben je tevreden met wat je school doet tegen pesten?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
 - Niet van toepassing
32. Ben je de afgelopen 3 maanden gepest op school? *(Bijvoorbeeld klas, schoolplein, kantine, wc's, gang)*
- Zeker wel
 - Meestal wel
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal niet
 - Zeker niet

33. Ben je de afgelopen 3 maanden online gepest door leerlingen van school? *(Bijvoorbeeld via WhatsApp, Instagram, Snapchat, Facebook)*
- Zeker wel
 - Meestal wel
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal niet
 - Zeker niet
34. Hebben leerlingen van je school je de afgelopen 3 maanden expres lichamelijk pijn gedaan?
- Zeker wel
 - Meestal wel
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal niet
 - Zeker niet
35. Hebben leerlingen van je school je de afgelopen 3 maanden gediscrimineerd? *(Bijvoorbeeld gemeen doen om wie je bent, waar je vandaan komt, hoe je eruit ziet of door je geloof)*
- Zeker wel
 - Meestal wel
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal niet
 - Zeker niet
36. Helpt je school je bij het zoeken naar een stage? [Alleen voor praktijkonderwijs]
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
 - Niet van toepassing
37. Leer je op jouw stage dingen die handig zijn voor werken? [Alleen voor praktijkonderwijs]
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
 - Niet van toepassing
38. Sluiten de toetsen aan op wat je hebt geleerd in de lessen?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
 - Niet van toepassing
39. Helpt de school jou, naast het begrijpen van de lesstof, ook met andere vaardigheden? *(Bijvoorbeeld vinden van goede informatie, leren plannen, presenteren of hoe je goed met elkaar om kunt gaan)*
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
40. Gaan leraren goed met je om?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
41. Ben je tevreden over de begeleiding die je hebt gehad bij het kiezen van jouw profiel/vakkenpakket? [Alleen voor havo of vwo leerjaar 4 of hoger OF vmbo leerjaar 3 of hoger]
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
 - Niet van toepassing

42. Ben je tevreden over de voorbereiding op de eindexamens? [Alleen voor havo of vwo leerjaar 4 of hoger OF vmbo leerjaar 3 of hoger]
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
 - Niet van toepassing
43. Hebben leraren genoeg tijd voor je?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
44. Wordt er op school aan je gevraagd wat je van de lessen vindt?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
45. Heb je op school toegang tot boeken, computers of andere lesmaterialen om je schoolwerk goed te kunnen doen?
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
46. Worden verschillende vakken op elkaar afgestemd? (*Bijvoorbeeld niet te veel grote opdrachten tegelijk*)
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
47. Heb je op school extra hulp nodig bij één of meer van de volgende beperkingen, ziektes of aandoeningen (*dit noemen we een ondersteuningsbehoefte*)? [NIET voor praktijkonderwijs]
- ADHD, ADD of concentratieproblemen
 - Autisme (Autisme Spectrum Stoornis (ASS), klassiek autisme, Asperger en PDD-NOS (waaronder subgroep McDD))
 - Dyslexie, dyscalculie of een taalontwikkelingsstoornis (TOS)
 - Chronische aandoening/ziekte [migraine, longziekte, huidaandoening, diabetes, chronisch vermoeidheidssyndroom, reuma, artrose, MS, astma, spierziekte, kanker, epilepsie, hart- en vaatziekte, darmstoornis]
 - Psychische aandoening (depressie, psychose, manisch-depressieve stoornis, schizofrenie, bipolaire stoornis, angststoornis, borderline, eetstoornis)
 - Visuele of auditieve functionele beperking
 - Motorische functionele beperking in bewegen of spreken
 - Een andere ondersteuningsbehoefte of ziekte
- Nee
 - Ja
 - Dit wil ik niet zeggen
48. Ben je tevreden over de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw ondersteuningsbehoefte? (*Bijvoorbeeld bij het maken van toetsen*) [NIET voor praktijkonderwijs EN; alleen bij ondersteuningsbehoefte]
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
 - Ik krijg geen extra hulp op school
49. Ervaar je wel eens stress door school? [NIET voor praktijkonderwijs]
- Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel

50. Is er een leerlingenraad op jouw school?

- Nee
- Ja
- Weet ik niet

51. Kun je extra vakken of activiteiten volgen als je dat wilt? *(Bijvoorbeeld debatclub, schoolband of een extra taal)*

- Nee
- Ja
- Weet ik niet

52. Ben je tevreden over de plek(ken) op school waar je rustig kunt leren? *(Bijvoorbeeld Open Leercentrum, bibliotheek, aula of stilteruimte)*

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

53. Is voor jou duidelijk waar of naar wie je toe moet als je een klacht hebt?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

54. Ben je tevreden over de beroepsgerichte praktijklessen? [Alleen voor vmbo]

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

55. Ben je tevreden over de plek(ken) waar je pauze kunt houden?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

56. Wat voor rapportcijfer geef je jouw school? [rapportcijfer: 1 - 10]

57. Wil je nog iets tegen jouw school zeggen?

Bijlage 2: Netto respons per school LAKS-monitor 2024

Tabel 7: Netto respons per school LAKS-monitor 2024

Naam instelling	Netto respons	Aangemelde leerlingen ¹¹	Populatie school ¹²	% Netto respons (van populatie school)
00IP00 KSH	706	*	1.619	43,6%
00LJ00 Schaersvoorde	902	1.063	1.062	84,9%
00LJ05 Schaersvoorde	343	425	420	81,7%
00PJ00 Erasmus College	1.296	1.731	1.728	75,0%
00ZD00 Bonhoeffercollege	843	1.469	1.469	57,4%
01EO08 Purmerendse ScholenGroep	212	391	394	53,8%
01IW00 Dongemond College	760	*	1.411	53,9%
01IW03 Dongemond College	270	*	575	47,0%
01LZ00 Eerste Christelijk Lyceum	687	*	1.167	58,9%
01MO00 Trevianum Scholengroep	502	850	854	58,8%
01NJ16 AOC Terra	62	*	126	49,2%
01VJ06 PrO Arkelstein	147	*	234	62,8%
02DZ04 Stanislas Dalton	692	*	874	79,2%
02IC00 RGO	252	*	649	38,8%
02TZ00 St. Michaël College	894	1.294	1.313	68,1%
02VA00 Roelof van Echten College	667	1.033	1.015	65,7%
02VA01 Roelof van Echten College	665	854	1.004	66,2%
02VA04 Roelof van Echten College	44	*	*	*
03AQ00 Open Schoolgemeenschap Amsterdam	963	1.234	1.226	78,5%
03FO00 CVO 't Gooi	959	1.470	1.446	66,3%
03FO01 CVO 't Gooi	377	472	473	79,7%
03FO04 CVO 't Gooi	192	230	228	84,2%
03KN00 Pius X College	145	*	2.150	6,7%
04DS00 Trevianum Scholengroep	260	396	395	65,8%
04GU00 Elde College	929	*	1.252	74,2%
04GU03 Elde College	71	*	251	28,3%
04GU06 Elde College	48	*	65	73,8%
04IK00 Accent Centrum	79	*	177	44,6%
05AV00 Twents Carmel College	561	903	897	62,5%
05AV01 Twents Carmel College	654	969	1.008	64,9%
05AV02 Twents Carmel College	855	1.486	1.491	57,3%
05AV03 Twents Carmel College	307	495	493	62,3%
05AV04 Twents Carmel College	227	246	241	94,2%
07BQ00 Trevianum Scholengroep	536	1.037	1.030	52,0%
07FO00 Praktijkschool Westfriesland	178	*	200	89,0%
07HF00 Accent Praktijkonderwijs Delfshaven	107	*	179	59,8%
08LP00 Isendoorn College	359	*	1.057	34,0%
08LP01 Isendoorn College	94	*	235	40,0%
09VG00 Reeshof College	426	*	336	126,8%
10JY00 Het Plein	154	*	183	84,2%
11AI00 Gooise Praktijkschool	107	*	293	36,5%
12IR05 De Nieuwe Veste	363	410	405	89,6%
13EE00 Stichting Regionale Scholengemeenschap Enkhuizen	1.022	1.916	1.478	69,1%
14SM05 College de Brink	339	503	518	65,4%
15NY00 Curio Praktijkschool	201	*	332	60,5%
15QW00 RGO	420	*	1.121	37,5%
16AW00 OSG Echnaton	584	886	931	62,7%

¹¹ (*) Afname via externe aanbieder, aantal aangemelde leerlingen onbekend.

¹² Gebaseerd op voorlopige leerlingentellingen met peildatum 1 oktober 2023.

Naam instelling	Netto respons	Aangemelde leerlingen	Populatie school	% Netto respons (van populatie school)
16IH00 RSG TER APEL	285	*	802	35,5%
16MQ00 Koning Willem II College	990	*	1.577	62,8%
16PA00 Christelijk Gymnasium Utrecht	620	838	1.004	61,8%
16YC00 Mondia Scholengroep	563	*	1.077	52,3%
17BZ02 OOZ	302	367	351	86,0%
18BR00 PrO Assen	158	*	227	69,6%
18UZ00 Ubbo Emmius Praktijkonderwijs	134	*	182	73,6%
18XU00 Beatrix College	1.211	*	2.053	59,0%
19IW00 Wolfsbos	471	608	462	101,9%
19IW02 Wolfsbos	153	175	314	48,7%
19IW04 Wolfsbos	304	459	450	67,6%
19KZ00 Pallas Athene College	480	*	865	55,5%
19QA00 Koningin Wilhelmina College	855	1.352	1.348	63,4%
19QA04 Koningin Wilhelmina College	270	322	337	80,1%
19UQ02 vso Leystede	45	62	*	*
19UR00 PrO Winschoten	99	*	145	68,3%
19XH01 Het Hooghuis	439	523	525	83,6%
20BC00 Oranje Nassau College	631	947	1.876	33,6%
20BC01 Oranje Nassau College	554	883	1.320	42,0%
20BQ00 Mill Hill College	1.002	1.463	1.462	68,5%
20CL00 Scholengroep Leonardo Da Vinci	678	*	967	70,1%
20CP00 Mondia Scholengroep	366	*	583	62,8%
20CP04 Mondia Scholengroep	622	*	1.017	61,2%
20DF00 Scholengroep Leonardo Da Vinci	849	*	1.358	62,5%
20DF01 Scholengroep Leonardo Da Vinci	311	*	533	58,3%
20DF09 Scholengroep Leonardo Da Vinci	28	*	381	7,3%
20DH06 Kompaan College	437	565	577	75,7%
20DH12 Kompaan College	176	218	217	81,1%
20DH13 Kompaan College	179	193	193	92,7%
20EI03 Vathorst College	537	1.019	1.013	53,0%
20GD00 Campus 013	627	844	850	73,8%
20KA00 Groenewald	1.087	*	1.485	73,2%
20LA00 Esdal College	680	1.096	1.140	59,6%
20LA02 Esdal College	368	454	459	80,2%
20LA03 Esdal College	303	390	397	76,3%
20LA05 Esdal College	174	288	280	62,1%
20LA06 Esdal College	131	183	183	71,6%
20LA07 Esdal College	155	199	194	79,9%
20MH00 Jac. P. Thijssse College	978	1.638	1.641	59,6%
20ZK02 OMO Tongerlo	218	244	460	47,4%
21EX00 Theresialyceum	986	1.172	1.180	83,6%
21GU00 Edith Stein College	578	767	999	57,9%
21GU12 John Dewey College	30	32	31	96,8%
21KM00 Praktijkcollege Zoetermeer	200	280	259	77,2%
21WE00 Kaj Munk College	822	1.154	1.178	69,8%
23JA01 VMBO Grafisch Lyceum Rotterdam	357	486	500	71,4%
25EF01 Vonk	430	552	557	77,2%
25EF02 Vonk	610	1.161	1.172	52,0%
25EF03 Vonk	304	352	362	84,0%
25EF04 Vonk	453	735	743	61,0%
25EF05 Vonk	250	292	291	85,9%
25EF06 Vonk	351	522	555	63,2%
25EF08 Vonk	237	275	297	79,8%

Naam instelling	Netto respons	Aangemelde leerlingen	Populatie school	% Netto respons (van populatie school)
25EF09 Vonk	157	580	594	26,4%
26KR00 Maxx Onderwijs	123	*	140	87,9%
26MJ00 Laurentius Praktijkschool	95	*	158	60,1%
27MD01 Dalí College	461	592	594	77,6%
27MD02 SKILLS vmbo	343	445	542	63,3%
27VG00 Porta Mosana College	705	*	1.309	53,9%
29VW00 Het Praktijkcollege Charlois	98	*	198	49,5%
29VX00 HPC Zuidwijk	136	*	203	67,0%
30BC00 SintLucas	427	506	515	82,9%
30JM00 Stichting VO Eemsdelta George Martens	88	*	116	75,9%
Totaal	48.172	46.996 ¹³	78.803	61,1%

Bron: ResearchNed; LAKS-monitor 2024

¹³ Exclusief leerlingen aangemeld via externe aanbieders.

Bijlage 3: Overzicht opgenomen figuren en tabellen

Figuur 1: Voorbeeld van grafische rapportage LAKS-monitor	14
Tabel 1: Dataopschoning	8
Tabel 2: Dataopschoningstappen LAKS-monitor per subgroep (meerdere selectie maatregelen per respondent mogelijk).....	8
Tabel 3: Verdeling vo-vestigingen naar schoolcategorie binnen populatie, non-respons en respons, LAKS-monitor 2024 (geeft over- of ondervetegenwoordiging aan van de respons; kolompercentages).	9
Tabel 4: Verdeling respons en populatie binnen LAKS-monitor 2024 naar leerjaar, schoolsoort, geslacht.....	9
Tabel 5: Rapportcijfer school LAKS-monitor 2024 naar leerjaar, schoolsoort, geslacht.....	10
Tabel 6: Communaliteiten, factorladingen en Cronbach's alpha LAKS-monitor 2024 (PCA)	12
Tabel 7: Netto respons per school LAKS-monitor 2024	24

Bijlage 4: Gebruikte afkortingen

LAKS	Landelijk Aktie Komitee Scholieren
Po	primair onderwijs
Vo	voortgezet onderwijs

